

Ad Astra

Asociație a cercetătorilor români din întreaga lume
www.ad-astra.ro • office@ad-astra.ro

Propunerile Ad Astra pentru noua lege a cercetării

Ca urmare a lansării în dezbatere publică a proiectului de Ordonanță de modificare a OG57/2002, aprobată prin Legea 324/2003.

Capitolul I – Preambul (pag. 1)

Capitolul II - Date de referință privind starea actuală a sistemului național de cercetare (pag. 2)

Capitolul III - Principii și soluții pentru revizuirea legilor cercetării

- Principii (pag. 6)
- Evaluarea Institutelor și Infrastructurilor de Cercetare din România (pag. 6)
- Reforma consiliilor din subordinea MCI (pag. 7)
- Alocările bugetare pentru CDI (pag. 7)
- Organizarea competițiilor naționale de proiecte de cercetare (pag. 8)
- Lansarea programului competițional Tennure-Track Romania (TTR) (pag. 8)
- Mecanisme pentru asigurarea stabilității și predictibilității în finanțarea cercetării (pag. 9)
- Resursa umană din cercetare (pag. 9)
- Evitarea conflictelor de interese (pag. 11)

I. Preambul

Ministerul Cercetării și Inovării (MCI) a lansat recent în dezbatere publică un proiect de Ordonanță care abrogă OG 57/2002, cunoscută și ca Legea cercetării. Este adevărat că există o necesitate de actualizare a legislației cercetării și de armonizare cu legea educației naționale, în special în ce privește studiile doctorale și postdoctorale și cercetarea în universități. Proiectul propus nu realizează însă acest obiectiv, textul propus constând, în principal, în schimbarea ordinii articolelor și textelor din legea actuală și în câteva modificări punctuale, cu impact în general negativ asupra mediului de Cercetare-Dezvoltare-Inovare (CDI) din România.

Printre acestea:

- UEFISCDI (Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării Dezvoltării și Inovării) este eliminată din poziția de principală agenție de finanțare a cercetării, cf. art 39, conducerea programelor din PNCDI (Programul Național de CDI) putând fi făcută doar de autoritatea de stat sau de instituții și unități, clar definite în proiect și printre care nu se regăsește UEFISCDI.
 - *Impact:* scăderea semnificativă a capacității administrative de gestionare a competițiilor de finanțare a cercetării din PNCDI.
- Mecanismele de finanțare instituțională de bază și de finanțare instituțională complementară de susținere a performanței, introduse în 2011, sunt eliminate, rămânând în loc doar Programul Nucleu, adresat exclusiv INCDurilor. Finanțarea instituțională complementară de susținere a performanței este în prezent teoretic deschisă instituțiilor și unităților de drept public și de drept privat fără scop patrimonial, evaluate și clasificate la nivelurile A+, A sau A-, deci inclusiv universităților, spitalelor, fundațiilor etc., nu doar INCDurilor.

- *Impact*: mecanismele finanțării instituționale de bază și respectiv a celei complementare, de susținere a performanței (art. 67, pct. 6 și art. 68, din OG57/2002) dispar, fără să fi fost aplicate de la introducerea lor în lege încoace. Mecanismul nou propus este practic o reîntoarcere la finanțarea netransparentă, neconcurențială, destinată exclusiv INCDurilor.

Consideram că modificarea legislației cercetării trebuie să aibă loc în urma unui proces mai amplu de consultare națională, din care să rezulte o lege a cercetării și învățământului superior în România adecvată condițiilor actuale și angajamentelor asumate de România. Aceasta ar urma să înglobeze OG57/2002, statutul cercetătorului (legiferat în prezent prin L319/2003 o lege vetustă, bazată pe legea dinainte de 1989), precum și prevederile aferente învățământului superior din cadrul Legii Educației Naționale (L1/2011). Proiectul pus în discuție publică de MCI nu aduce soluții pentru niciuna din problemele critice ale cercetării din România, după cum detaliem mai jos.

Dorim formularea noilor politici de cercetare după o analiză riguroasă a stării prezente, punctul nostru de vedere fiind inclus în capitolele II și III de mai jos.

II. Date de referință privind starea actuală a sistemului național de cercetare

Climatul românesc de CDI prezent se caracterizează prin:

- (1) Subfinanțare cronică, fapt ce ne situează la coada statelor membre UE ca alocări bugetare (Figura 1);
- (2) Poziții codașe în clasamentul european privind inovarea ([European Innovation Scoreboard](#)) (Figura 2);
- (3) Poziție codașă și ca număr de persoane angajate în cercetare-dezvoltare la o mie de locuitori (Figura 3).
- (4) Încălcarea normelor legale privind cercetarea, inclusiv prin nerespectarea prevederilor Strategiei Naționale de CDI (SNCDI 3) (Figura 4);
- (5) Incapacitatea guvernărilor de a gestiona bugetul MCI pus la dispoziția lor la început de an, fapt subliniat de execuțiile bugetare deficitare (Figura 4);
- (6) Lipsa unei minime continuități a finanțării cercetării de performanță prin organizarea cvasi-aleatoare a competițiilor naționale de proiecte de cercetare. Când acestea sunt în cele din urma organizate sunt viciate de încălcarea bunelor practici internaționale în domeniul evaluării, în special în ceea ce privește competența evaluatorilor și conflictele de interese;
- (7) Transparență decizională deficitară, cauzatoare de neîncredere și speculații privind alocarea discreționară a banului public, fapt subliniat și de acțiunile în instanță în care MCI este implicat;
- (8) Consiliile consultative din subordinea MCI sunt disfuncționale.

În contrast, conform Legii Cercetării (art. 3 din OG 57/2002, aprobată de legea 324/2003), în România activitatea de cercetare-dezvoltare constituie prioritate națională și are un rol determinant în strategia de dezvoltare economică durabilă. Strategia națională în domeniul cercetării-dezvoltării [...] definește politica statului în vederea realizării obiectivelor de interes național în acest domeniu și se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

Bugetul MCI se situează constant în jurul valorii de 0,2% din PIB (Figura 4). MCI alocă în medie 25% din bugetul propriu Institutelor Naționale de Cercetare-Dezvoltare (INCD), în timp ce un procent considerabil (~40%) figurează la categoria „Proiecte CDI”, conform [paginii web a ministerului](#) (Figura 5). Utilizarea banilor destinați celei de-a doua categorii este însă dificil de verificat, doar o parte din aceștia fiind rulați prin UEFISCDI, principala unitate executivă de finanțare a cercetării în plan național

și care se caracterizează printr-o activitate majoritar transparentă. Bugetul anual al UEFISCDI, ca procent din cel al MCI, se situează în general în jurul valorii de 25%.

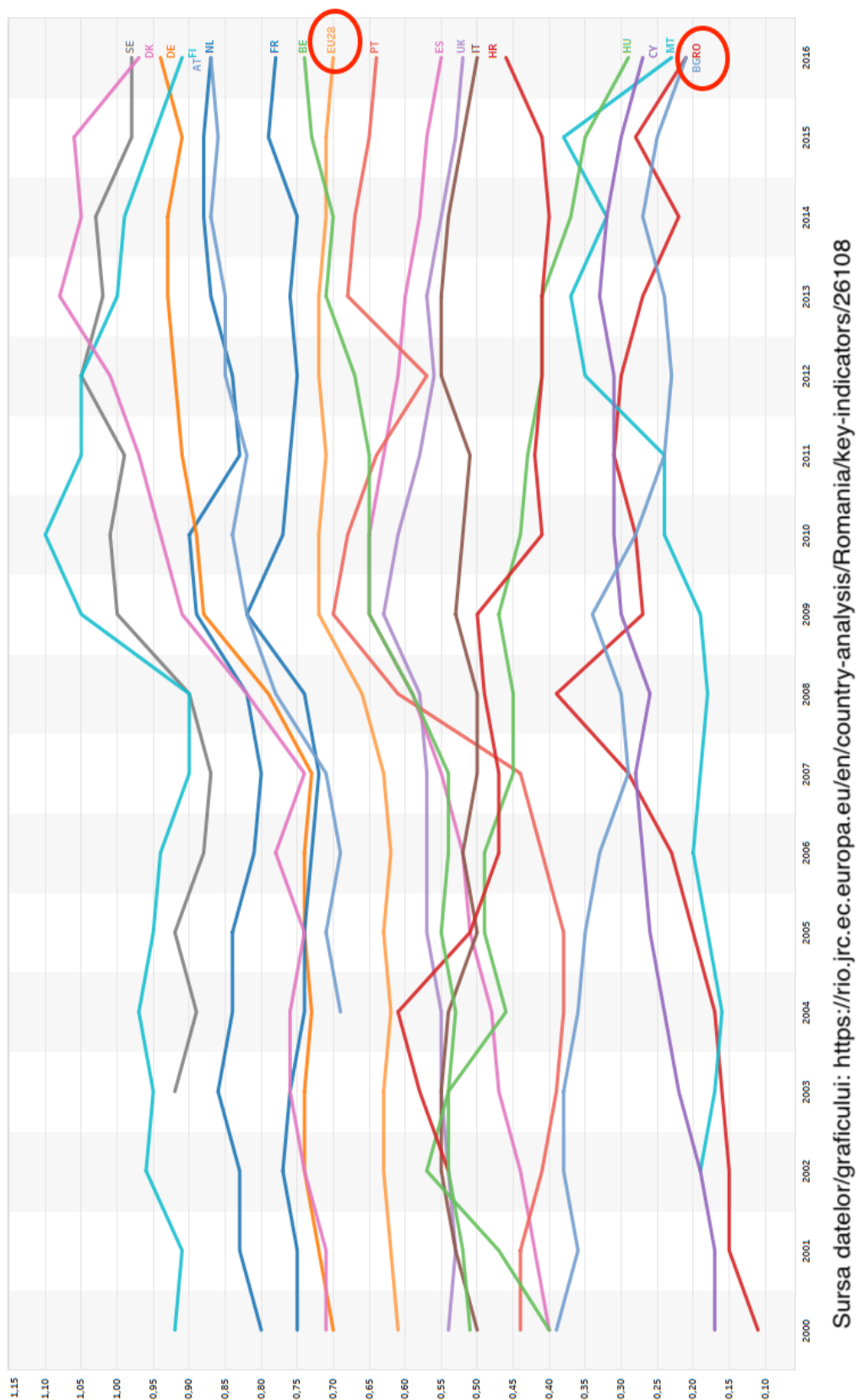

Figura 1. Procent din PIB alocat cercetării în statele membre UE din surse guvernamentale, cu evidențierea mediei la nivelul uniunii și respectiv poziția României

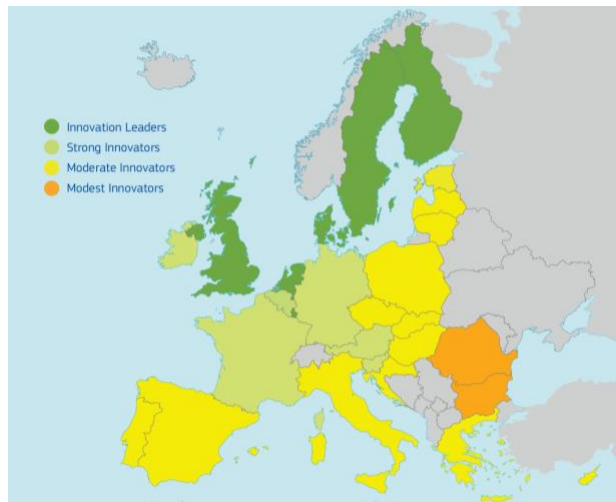

Figura 2. European Innovation Scoreboard plasează România la coada UE.

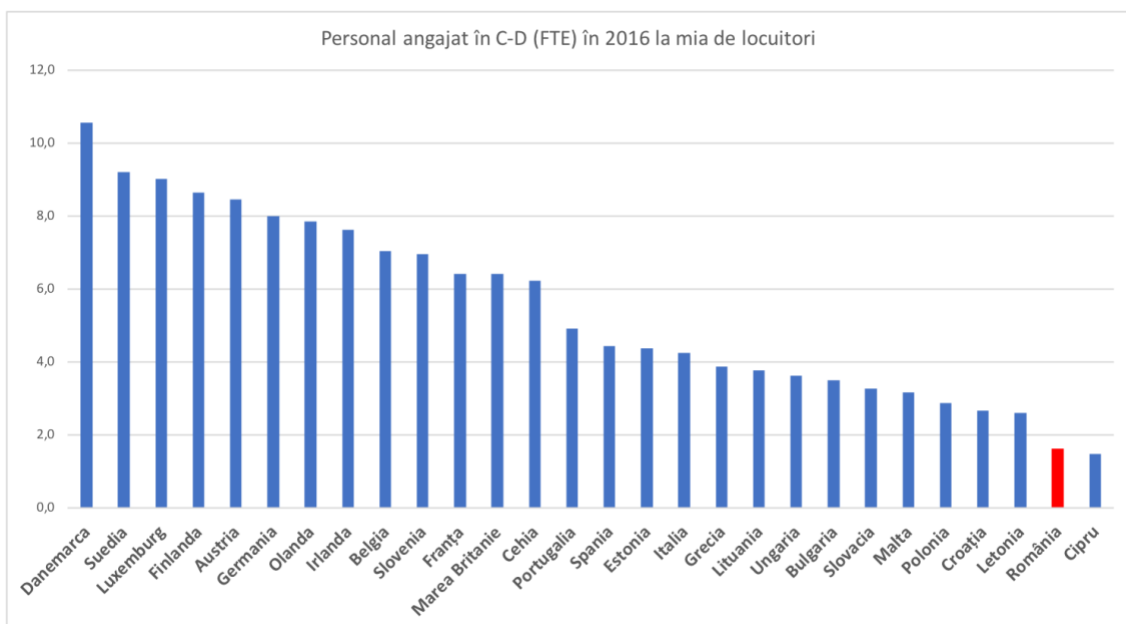

Figura 3. Numărul de persoane angajat în sectorul de cercetare-dezvoltare la o mie de locuitori în statele membre UE. Sursa datelor: [Eurostat](https://ec.europa.eu/eurostat)

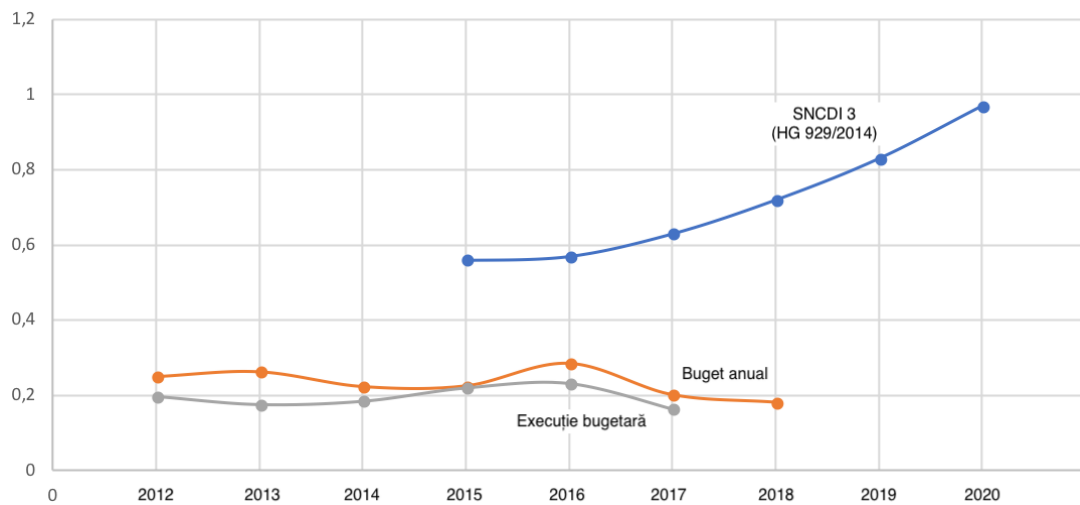

Figura 4. Procentul din PIB alocat MCI/ANCSI. Sunt detaliate procentele prevăzute în Strategia Națională de C-D-I (inclusiv țintele pentru anii viitori) comparativ cu bugetul alocat prin legile anuale ale bugetului de stat și respectiv cu execuțiile bugetare.

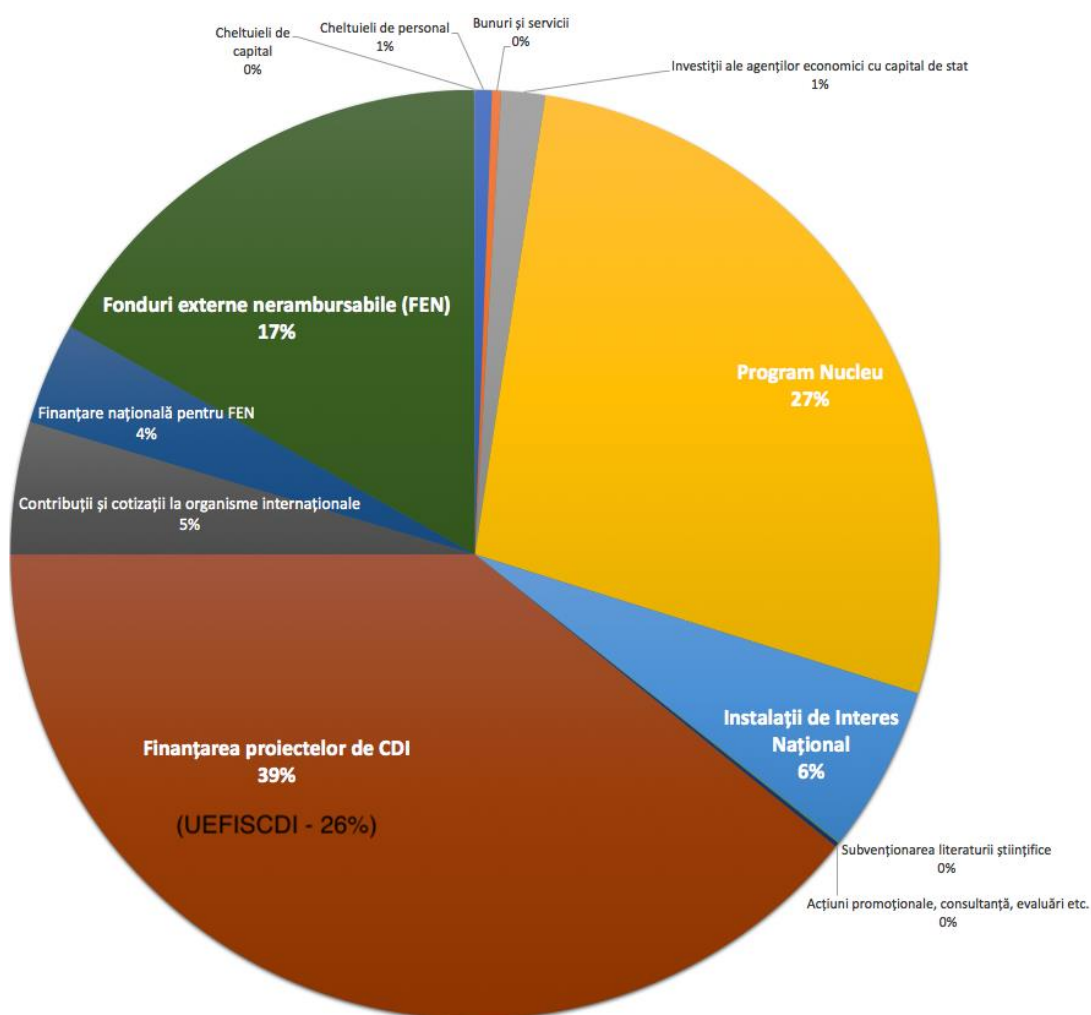

Figura 5. Repartiția bugetului MCI pe categorii de cheltuieli în 2018. Pentru calcularea procentului aferent UEFISCDI s-a luat în considerare ultimul act adițional semnat cu MCI (nr. 22/02.04.18).

MCI și respectiv Ministerul Educației Naționale (MEN) au în subordine mai multe Consilii consultative ce au rolul de a elabora elemente de politica și strategia științei și eticii, de a aviza hotărâri ale autorității pentru cercetare, de a emite hotărâri și decizii specifice domeniului de competență. Legislația primară care le definește este Legea 1/2011, art. 217, iar fiecare Consiliu funcționează în baza unui Ordin al ministrului. Astfel, în România sunt constituite patru Consilii Consultative în subordinea MCI și respectiv nouă în subordinea MEN. Dintre acestea, cele mai importante, din perspectiva impactului pe care îl au în mediul CDI din România sunt: Colegiul Consultativ pentru Cercetare-Dezvoltare și Inovare (C.C.C.D.I.), Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării (C.N.E.C.S.D.T.I.), Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.), primele fiind în subordinea MCI, iar ultimul în subordinea MEN.

Consiliile au nevoie de o garantare a independenței de gândire față de puterea politică. Însă în ultimii ani fiecare schimbare politică majoră a adus o restructurare completă a acestor Consilii astfel încât misiunea lor a fost practic compromisă. Comunitatea științifică a reacționat negativ la aceste multiple schimbări cerând stabilitate și continuitate. Din păcate proiectul de lege pus în discuție

publică de MCI nu include prevederi care să întărească stabilitatea și să garanteze funcționarea CCCDI, CNECSDTI, CNCS.

III. Principii și soluții pentru revizuirea legilor cercetării

Pilonii pe care reforma în cercetare trebuie să se bazeze sunt:

- Finanțarea urmează **performanța**.
- **Transparență** totală în alocarea banului public.
- **Stabilitate și predictibilitate** în finanțarea cercetării.

Pentru ca banul public să ajungă cu adevărat la cei performanți din sistem iar investiția în cercetare să aducă rezultatele scontate trebuie demarate de urgență:

- **Evaluarea** obiectivă a tuturor **Institutilor** și Infrastructurilor de Cercetare din România, inclusiv a celor din subordinea instituțiilor de învățământ superior, a Academiei Române și ale Academii de ramură.
- Analiza modului în care este pusă în practică strategia națională de cercetare (SNCDI 3) și a rezultatelor intermediare ale acesteia.
- **Reforma** profundă a **Consiliilor** din subordinea MCI/MEN

Ulterior, trebuie concepută strategia națională de cercetare pentru perioada următoare, SNCDI 4 (2021-2027).

Evaluarea Institutelor și Infrastructurilor de Cercetare din România

O problemă sistemică, ce cauzează irosirea unei părți greu de cuantificat din bugetul național, este lipsa unei evaluări riguroase a Institutelor Naționale de Cercetare-Dezvoltare (INCD), Institutelor Academiei Române (I-AR), a Universităților (pe partea de cercetare, inclusiv Școlile doctorale), a Instalațiilor și Obiectivelor de Interes Național (IOIN), și a Infrastructurilor de Cercetare (IC), în general.

Prima și ultima evaluare cu experți internaționali a INCD-urilor a avut loc în 2011-2012. Cu toate acestea, rapoartele experților au fost utilizate abia în 2016, adică la mai bine de 4 ani de la evaluarea propriu-zisă, în condițiile în care unele INCD-uri ar fi trebuit reevaluate la 3 ani, în baza calificativului slab obținut inițial. Este deci imperios necesar ca INCD-urile din subordinea MCI să fie evaluate de un corp de experți internaționali, iar finanțarea acestora să aibă loc conform principiului „finanțarea urmează performanța”.

Printr-un proces similar de evaluare riguroasă trebuie să treacă și I-AR-urile. Cele aproximativ 65 de I-AR-uri sunt în prezent evaluate intern, într-un proces criticat pentru conflictele evidente de interese. AR primește prin bugetul de stat o sumă similară celei alocate Programului Nucleu. Este deci firesc ca și I-AR-urile să fie evaluate în baza unei metodologii transparente și similare celei aplicate INCD-urilor.

În privința IOIN-urilor și IC-urilor acestea trebuie riguros inventariate, evaluate și ulterior finanțate. Ultimele rapoarte publice ale IOIN-urilor, spre exemplu, [sunt cele din 2015](#), iar lista cu experții care au evaluat calitatea acestora nu este publică. De asemenea, la alcătuirea „roadmap”-ului IC-urilor, cerută de Comisia Europeană pentru ridicarea condiționalității *ex ante*, au participat manageri de instituții care au avut infrastructuri de cercetare incluse în evaluare, într-un flagrant conflict de interese.

Toate evaluările instituționale și ale infrastructurilor de cercetare trebuie să aibă loc cu evitarea strictă a conflictelor de interese, folosind experți independenți în domeniu și într-un mod cu totul transparent. În cazul IOIN-urilor evaluarea poate fi făcută de specialiști români, numiți de CRIC (care trebuie populat în baza unei metodologii transparente și având la bază exclusiv meritul științific), dar

pentru toate celelalte (INCD, I-AR, Universități și IC) experții trebuie să fie internaționali. Solicităm stabilirea unui dialog în acest scop între MCI și Science Europe.

Reforma consiliilor consultative ale MCI

Prin prisma atribuțiilor pe care le au în prezent CCCDI, CNCS, CNECSDTI sunt principalele consilii care trebuie reformate și ulterior înzestrate cu puteri sporite. Asociația Ad Astra consideră că o nouă lege a cercetării trebuie să acorde acestora personalitate juridică. De asemenea, structura acestora trebuie să respecte principiile competenței, moralității și reprezentativității științifice. Mandatul consiliilor trebuie garantat prin lege astfel încât să nu mai fie posibilă schimbarea completă a componenței acestor Consilii în funcție de evenimente politice. Pentru ca activitatea Consiliilor să fie eficientă hotărârile acestora trebuie să aibă un caracter conform și nu consultativ.

Propunere de Metodologie pentru reforma și popularea cu membri a CNCS și CCCDI:

1. Ambele consilii primesc personalitate juridică și vor avea statut și respectiv regulament de organizare și funcționare cuprinse în lege. CNCS și CCCDI vor fi mandatate cu elaborarea politicilor publice în domeniul CDI din România.
2. [Cartea Albă a Cercetării din România](#), alcătuită de Ad Astra în 2011, este adusă la zi; aceasta constituind doar un exemplu pentru un viitor proiect care poate sau nu purta același nume. De asemenea, Ad Astra poate oferi sprijin în acest sens, având în vedere metodologia deja elaborată în cadrul proiectului inițial, unic până la această dată în România. Vom avea astfel o radiografie actuală asupra valorii cercetătorilor români și mai mult, îi vom putea clasifica în funcție de indicatorii scientometrici acceptați internațional pe domenii de expertiză;
3. Invitarea primilor 5 clasaiți din diferitele domenii să facă propuneri și/sau autopropuneri de membri pentru popularea CNCS și CCCDI, avându-se în vedere ca minim 1/3 din aceștia să fie români din diaspora. Criteriul principal folosit în ierarhizarea celor 5 va fi producția lor științifică în calitate de autor corespondent în reviste situate în top 25% din domeniu (conform AIS calculat de Clarivate), sau autor principal în articole publicate în reviste indexate de Arts and Humanities Citation Index;
4. Propunerile (21 pentru fiecare din cele două consilii) sunt înaintate ministrului, care emite ordinul de numire a acestora ca membri cu mandat de patru ani, și exercită ulterior controlul asupra activității celor două consilii prin intermediul unui grup de experți din partea [Science Europe](#), toate rapoartele acestora fiind publice.
5. Unui ministru i se interzice schimbarea a mai mult de șapte membri, și nu mai repede de 2 ani de la numire (prevedere ce nu se aplică pentru numirea inițială, care se derulează conform punctului 4 de mai sus), argumentând necesitatea schimbării;
6. Numirile noilor membri, propuși de ministru, pot fi blocate prin votul a 2/3 din cei rămași, alături de o explicație publică, dacă asupra acestora planează suspiciuni în privința integrității morale, competențelor științifice sau de orice altă natură care nu ar fi compatibile cu statutul de membru;

Alocările bugetare pentru CDI

Procentul din PIB alocat MCI trebuie să crească pentru a atinge media UE, într-o primă fază acesta trebuind să asigure minim finanțarea unităților de CDI performante, a contribuțiilor la organismele internaționale, precum și asigurarea fluxului necesar desfășurării competițiilor naționale, constant și predictibil, în cadrul sistemului detaliat mai jos. Considerăm că minim 50% din bugetul MCI ar trebui alocat în urma unor competiții naționale care să selecteze cele mai credibile oferte de proiecte de cercetare. (Procentul de 74% raportat de MCI în raportul semestrial recent nu este real, el incluzând

și Programul Nucleu, care reprezintă în cel mai bun caz o competiție internă de proiecte ale INCD-urilor, nicidecum o competiție națională.)

Organizarea competițiilor naționale de proiecte de cercetare

Amintim că ERCEA (Agenția executivă a European Research Council) rulează anual fonduri de două ori mai mari decât întreaga execuție bugetară a MCI pentru un an (e.g. 2017). Considerăm că ERCEA reprezintă un model de bune practici în gestionarea competițiilor de proiecte și ar trebui urmat și de MCI. ERCEA organizează anual competiții pentru trei programe de tip ERC Grants (Starting, Consolidator și Proof of concept). Întregul proces, de la depunerea propunerii de proiect până la semnarea contractului durează maxim 8 luni. ERCEA funcționează în baza unui buget de 5-10% din fondurile rulate, la fel ca UEFISCDI. Considerăm ca rolul UEFISCDI trebuie întărit nu restrâns cum prevede proiectul de OUG lansat în discuție publică de MCI.

Prin restructurarea UEFISCDI și transparentizarea completă a activității acesteia va rezulta singura Unitate Executivă din subordinea MCI, care va gestiona 50% din bugetul ministerului. Pagina web a acesteia va centraliza toate informațiile privind competițiile deschise la un moment dat la nivel național, precum și rezultatele proiectelor finanțate încheiate deja, după modelul <https://www.grants.gov>.

Anual se vor aloca minim 300 milioane lei pentru lansarea competițiilor de tip Post-doctorat (PD), Tinere Echipe (TE) și Proiecte Complexe Exploratorii (PCE), contractarea urmând a avea loc în același an, la maxim 8 luni de la depunerea proiectelor. Acestea se vor adresa diferitelor categorii de cercetători și anume: celor care și-au susținut teza de doctorat în ultimii 4 ani (PD), în ultimii 8 ani (TE) sau mai mult de 8 ani (PCE), cu mențiunea că cei eligibili pentru competiția PD sau TE pot alege să concureze în competiția TE, respectiv PCE. Pentru calculul bugetului total alocat celor 3 competiții am considerat alocarea a 300 mii lei pentru un proiect PD de 24 de luni, 900 mii lei pentru un proiect TE de 36 de luni și 1,5 milioane lei pentru un proiect PCE de 36 de luni, finanțarea a minim 100 de proiecte per competiție și derularea simultană a 3 competiții din fiecare schemă (prin urmare, bugetul pentru primul și al doilea an de la lansarea competițiilor în noul format va fi diminuat proporțional).

Lansarea programului competițional Tennure-Track Romania (TTR)

România se confruntă cu un fenomen accentuat de „fugă a creierelor”, repatrierea acestora, împreună cu know-how-ul dobândit în afara țării, necesitând stimulente pe măsură.

TTR:

- Își propune atragerea în special a cercetătorilor români de valoare din diaspora (naționalitatea nu va constitui un criteriu eliminatoriu) prin oferirea unor stimulente financiare consistente pentru (re)integrarea în sistemul românesc de cercetare pe trei paliere: entry level (TTR-EL), experienced researcher (TTR-ER) și senior researcher (TTR-SR).
- Țintește cercetătorii care sunt angajați de minim 3 ani cu normă întreagă într-o instituție din afara României.
- Va funcționa similar modelului american de „tennure-track”, în care cercetătorului i se va pune la dispoziție un „fond-start”, în valoare de 500.000 EUR pentru TTR-EL, 1 milion EUR TTR-ER și 1,5 milioane EUR pentru TTR-SR, pentru o perioadă de 5 ani, după care se va face o evaluare a activității de cercetare întreprinse și se va decide transformarea contractului pe perioadă determinată semnat cu instituția gazdă într-unul pe perioadă nedeterminată, sau întreruperea sa. Pentru ca această decizie să poată fi luată după 5 ani va trebui armonizată legislația națională, care permite contracte pe perioadă determinată de maxim 3 ani. Salariul cercetătorilor ce vor fi angajați pe perioadă nedeterminată, în urma evaluării la 5 ani, va fi asigurat din bugetul MCI, prin contract cu instituția gazdă.

- „Fondul-start” este destinat cheltuielilor necesare pornirii noului grup de cercetare și este la discreția totală a directorului de proiect, care este însă obligat să participe cel puțin la un interval de doi ani la competițiile naționale de proiecte de tip PD, TE sau PCE. La evaluarea de 5 ani, cercetătorul trebuie să fi câștigat minim un proiect cu buget de minim 100.000 EUR.
- Este coordonat de CNCS, și bugetat în cadrul procentului de 50% din fondurile MCI alocate competitiv.
- Competițiile, pe toate cele 3 paliere, vor fi anuale.
- Condițiile minime de eligibilitate vor fi de 3x mai mari decât cele cerute directorilor de proiecte de tip PD, TE, PCE pentru corespondentele lor din cadrul TTR, respectiv TTR-EL, TTR-ER și TTR-SR.
- Legislația națională în domeniul abilitării va fi modificată, a.î. câștigătorii unor granturi TTR să aibă automat dreptul de a conduce doctorate.
- Bugetul anual al TTR va fi de 300 milioane lei. Acesta va permite finanțarea a 66 de proiecte distribuite astfel: câte două proiecte finanțate pentru fiecare din cele 11 domenii definite în prezent pentru competițiile naționale de tip PCE, pentru fiecare din cele trei scheme de finanțare. Bugetul de 300 milioane ia în calcul derularea simultană a 3 competiții din fiecare schemă (prin urmare, bugetul pentru primul și al doilea an de la lansarea competițiilor în noul format va fi diminuat proporțional)

Mecanisme pentru asigurarea stabilității și predictibilității în finanțarea cercetării

Finanțarea proiectelor de cercetare trebuie făcută în cadrul unui mecanism multianual, fundamentat legal. Este inadmisibil ca bugetele proiectelor de cercetare desemnate câștigătoare în cadrul competițiilor naționale să fie reduse drastic și/sau reeșalonate din mers, sau chiar în momentul contractării, în lipsa unor situații de forță majoră care să impună acest lucru. Intervenții brutale de acest fel pun sub semnul întrebării buna gestionare a banului public de către MCI care încalcă recomandările experților evaluatori. Proiectul de OUG nu abordează în niciun fel aceste probleme critice și cronice ale sistemului de cercetare.

Competițiile PD, TE și PCE, lansate anual, țintesc în special stoparea fenomenului de „fugă a creierelor”, prin asigurarea unui climat predictibil, în care cercetătorul tânăr să poată conta pe cele 3 paliere în dezvoltarea carierei proprii. Din păcate constatam ca tinerii cercetători din România sunt de fapt „invitați” să părăsească țara. Ca exemplu, ultima competiție pentru proiecte postdoctorale (cu termen de depunere a propunerilor de proiect în ianuarie 2017) a fost finalizată cu o întârziere de aproape un an, în timp ce precedentă competiție de acest tip a fost lansată în 2012. În timpul scurs între cele două competiții și-au finalizat studiile doctorale tinerii incluși în programul cu finanțare europeană POS-DRU, potențialul lor fiind practic irosit prin absența unei competiții anuale pentru burse postdoctorale.

Celelalte tipuri de proiecte de cercetare, incluse în cadrul celor patru piloni ai PNCDI 3 și care implică echipe de cercetare (e.g., Proiecte complexe realizate în consorții CDI, Bridge Grant, Proiect experimental demonstrativ, Proiecte Complexe de Cercetare de Frontieră), trebuie să aibă o frecvență cel puțin bienală.

Resursa umană din cercetare

Am arătat mai sus că România este la coada UE în privința numărului de persoane la mia de locuitori implicate în activități de cercetare-dezvoltare (Figura 3). Scăderea constantă a numărului de studenți înregistrați la universitățile românești (Figura 6) creează mai degrabă premisele îndepărtării de media europeană în privința celor doi indicatori.

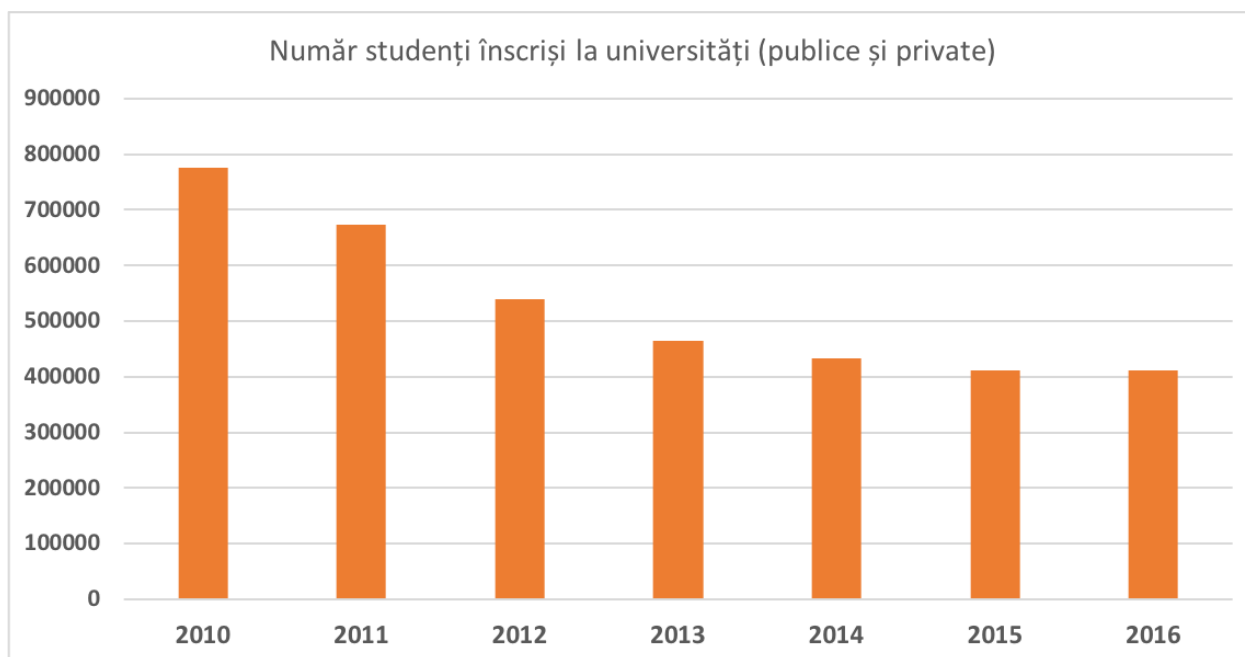

Figura 6. Evoluția numărului de studenți înscriși în cadrul universităților românești publice și private. Date preluate din [ultimul raport al MEN, din 2016](#).

Așadar România trebuie să investească în resursa umană performantă deja existentă, cu scopul de a o păstra, coroborat cu atragerea celei înalt specializate din afara țării. Pentru a identifica resursa umană performantă existentă în plan național reiterăm necesitatea aducerii la zi a Cărții Albe a Cercetării.

Pentru reducerea gradului de consangvinizare a resursei umane propunem ca participanții din cadrul viitoarelor competiții PD sau TTR-EL să aibă obligația de a-și implementa proiectul într-o altă instituție decât cea unde și-a desfășurat studiile doctorale, iar mentorul nu poate fi cel din timpul doctoratului.

Stimularea resursei umane este afectată de ușurința cu care se acordă posturile permanente, problemă ce derivă parțial din cadrul legal, de care spuneam mai sus. Propunem ca în România posturile pe perioadă nedeterminată să fie scoase la concurs având ca cerință minimă de eligibilitate ca aplicantul să fi câștigat minim o competiție națională sau internațională, cu buget alocat proiectului de minim 100.000 EUR.

România avea la finele lui 2016 peste 1.000 de cercetători (din cei aprox. 20.000) în categoria de vârstă peste 65 de ani, adică vârsta pensionării (Figura 7). Cadrul legal va trebui astfel modificat încât aceștia să mai poată ocupa posturile în care se află doar cu condiția atragerii de proiecte în calitate de director de proiect (din competiții naționale sau fonduri private), care să le permită cel puțin asigurarea salariului propriu.

Resursa umană neperformantă existentă deja în sistem, sub forma unor posturi pe perioadă nedeterminată, trebuie stimulată să performeze, să treacă printr-o reconversie profesională, sau să fie disponibilizată. O metodologie în acest sens va fi propusă de CNCS și CCCDI.

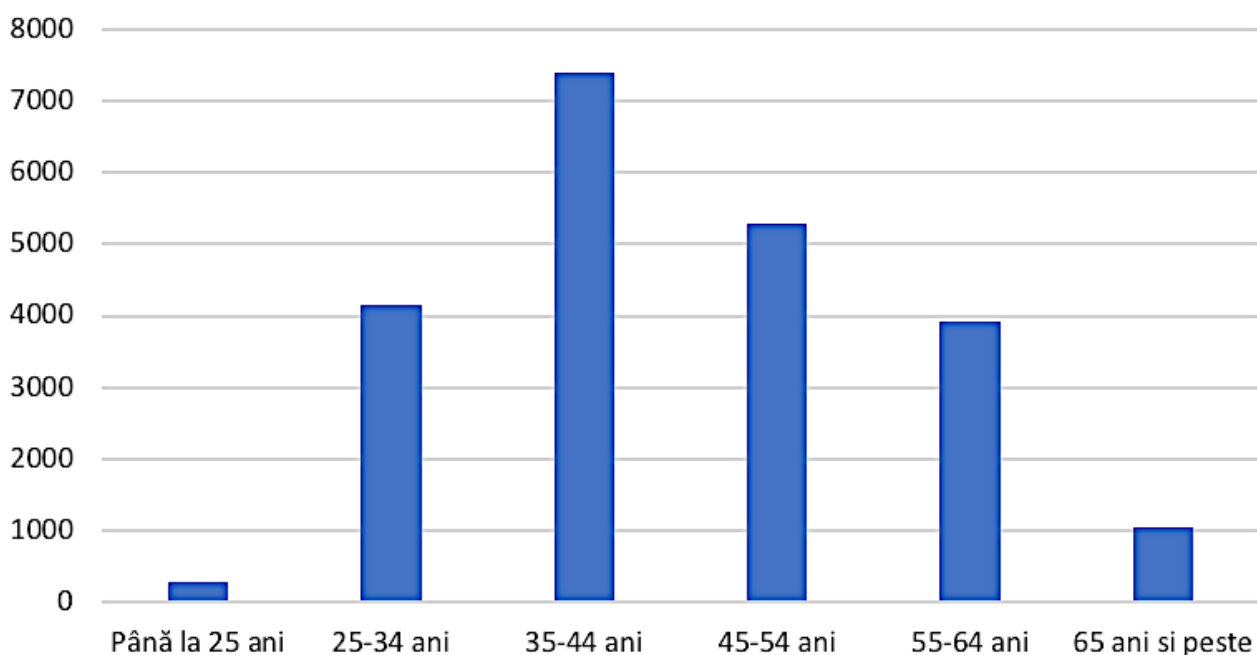

Figura 7. Repartizarea pe categorii de vârstă a persoanelor implicate în activitatea de C-D din România la finele lui 2016

Sursa datelor: [INS](#)

Evitarea conflictelor de interes

Într-o comunitate academică relativ redusă și care nu poate acoperi toate domeniile cunoașterii la cel mai înalt nivel este foarte important să fie evitate conflictele de interes nu doar în cadrul competițiilor de proiecte ci și odată cu ocuparea unei funcții administrative. Folosirea exclusivă a experților din țară reduce practic la zero șansa de a evita astfel de conflicte de interes.

O nouă lege a cercetării trebuie să prevadă că în toate competițiile naționale de proiecte de cercetare se vor folosi cel puțin 3 evaluatori, din care minim 2 sunt din afara țării. Evaluatorii trebuie să prezinte garanții de competență în domeniul de evaluare și propunem ca aceștia să îndeplinească de cel puțin două ori baremul minim de performanță impus participanților la competiție.

Propunem ca bazele de date cu experți evaluatori ale UEFISCDI, IFA și ROSA, precum și cea proprie a MCI (dacă există?), să fie reunite într-una singură, care să fie pusă la dispoziția Unității Executive din subordinea MCI și implicit CCCDI și CNCS. Această bază de date unică poate fi completată automat, prin preluarea numelor potențialilor evaluatori din baze de date internaționale (în speță, Clarivate Analytics pentru științele exacte, Arts and Humanities Citation Index sau rutele complementare, definite în pachetul de informații al competiției PCE 2016, pentru științele umaniste), în funcție de valorile minime ale indicatorilor scientometrici stabilite de CNCS și CCCDI.

CNECSDTI este forul care trebuie să elaboreze un document de sinteză privind definirea conflictului de interes în mediul academic și de cercetare din România, în acord cu prevederile legislației europene.